

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 93)

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/296)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/196/1311/06490

16.12.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-184/04721

30.7.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 18.7.1991 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

A. Mesut Yılmaz
Başbakan

GEREKÇE

Danimarka Krallığı, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin, her iki Devletin de refahına büyük bir katkıda bulunduğu kuşkusuzdur. Bu amaçla, söz konusu faktörlerin daha büyük bir hareketliliğe kavuşturulmasında, Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması önemli bir rol oynamaktadır.

Anlaşmanın, kapsamına aldığı hükümlerle çifte vergilendirmeyi ve vergi kaçakçılığını nasıl önlediği, muhtelif gelir unsurlarının hangi Devlette ne şekilde vergileneceğine ilişkin düzenlemenin nasıl yapıldığı ilişikte yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Bununla beraber, bu Anlaşmanın ana amaçları, gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek; gelirin ikamet veya kaynak Devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa vergilendirme yetkisini iki Devlet arasında paylaşmaktır; Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan diğer Devletin mukimi olan kişilerin, o Devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak; böylece teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmelerini sağlamaktır. Yukarıdaki prensiplerden hareketle akdedilen bu Anlaşmanın, Danimarkalı yatırımcılar için Türkiye'yi, Türk yatırımcılar için ise Danimarka'yı daha cazip hale getireceği tabiidir.

Ayrıca bu Anlaşma, "vergi kaçakçılığına engel olma" amacına yönelik olarak, gerek Anlaşma hükümlerinin gerekse tarafların iç mevzuat hükümlerinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için bilgi değişimi ve idarî yardımlaşma konularında işbirliğini öngörmektedir.

Türkiye, Avrupa Topluluğu ve İktisadî Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatına üye ülkelerin bir çoğu ile çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması imzalamıştır. Bu Anlaşmalarla Türkiye, Batı Dünyası ile vergileme alanında önemli bir bütünleşme sağlamış olmaktadır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, 30 maddeden meydana gelmiştir. Ayrıca, Anlaşmanın bir cüz'ünü oluşturan 9 fıkralık bir "Protokol" Anlaşma maddelerinin sonuna eklenmiştir. Anlaşma maddeleriyle Protokol fıkralarının gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. — Kişilere ilişkin kapsam

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin, Âkit Devletler (Danimarka ve Türkiye)'den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. — Kavranan Vergiler

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Âkit Devletlerden herhangi birinde, politik alt bölümlerinde veya mahalf idarelerinde gelir üzerinde alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelirden alınan vergilerin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkra, Anlaşmanın, Âkit Devletlerdeki halihazır vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Danimarka'da: Devlet gelir vergisi, belediye gelir vergisi, ilçe belediyelerine ait gelir vergisi, özel gelir vergisi, kilise vergisi, temettüller üzerinden alınan vergi, faiz üzerinden alınan vergi, gayrimaddî hak bedelleri üzerinden alınan vergi, hidrokarbon vergi yasasına göre alınan vergi; Türkiye Cumhuriyetinde ise; gelir ve kurumlar vergileri, Savunma Sanayii Destekleme Fonu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Çıkrıklık, Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Fonundan ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra halihazır vergilere ilaveten veya onların yerine alınmaya başlanan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlarla önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına girdiğini hükme bağlamaktadır. Fıkra metni, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatındaki önemli değişiklikleri her yılın sonunda birbirlerine bildirmelerini de öngörmektedir.

Madde 3. — Genel tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için lüzumlu genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla "Türkiye", "Danimarka", "bir Âkit Devlet", "diğer Âkit Devlet", "vergi", "kişi", "şirket", "hukukî yerleşim yeri", "vatandaş", "bir Âkit Devletin teşebbüsü", "diğer Âkit Devletin teşebbüsü", "yetkili makam" ve "uluslararası trafik" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Bu maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerden her birinin iç mevzuatındaki anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. — Mukim

Anlaşmanın pek çok maddesinde Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzelkişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzelkişiler arasında ayırım yapılmaksızın, bu Anlaşmanın amaçları bakımından; ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğerk herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi, mukim addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuz tam bir paralellik sağlamaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada sayılan kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılarak, yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrası, aynı sorunun gerçek kişiler dışında kalan kişilerden çıkması halinde, bu kişilerin fiilî iş merkezinin, mukimliğinin tayininde esas alınacağını hükme bağlamıştır. Bununla birlikte, bu kişilerin Devletlerin birinde iş merkezine, diğerinde kanunî merkeze sahip olmaları durumunda ise, çözümünü yetkili makamların karşılıklı anlaşmasına bırakmaktadır.

Madde 5. — İşyeri

İşyeri tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükelleflerce ticarî kazancın Türkiye’de elde edilmiş sayılması için kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunması veya daimî temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, bu Anlaşmanın ticarî kazanca ilişkin olan 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir. Madde, 7 fıkra ile hangi hallerde bir işyerinin kendini göstereceğini veya göstermeyeceğini bütün ayrıntılarıyla açıklamaktadır.

1 inci fıkrada, “işyeri” teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise, kapsama özellikle giren işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar: Yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğalgaz kuyusu, taşocağı veya doğal zenginliklerin çıkarıldığı diğer yerlerdir.

3 üncü fıkrada, süresi altı ayı aşan inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projelerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, işyeri sayılmayan haller belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, daimî temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavale akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs, bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Fakat, işe ilişkin sabit bir yerden 4 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yer bir işyeri haline getirmeyecektir. Bunun yanı sıra, temsilcinin böyle bir yetkisi olmasa dahi, adına sürekli olarak mal sevkettiği teşebbüsün mallarını mutaden stoklaması halinde de, anılan teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimî temsilci ayrı ayrı maddelerde gösterilmeyip, her ikisi de “işyeri” maddesinde kavrandığından, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanununun dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye’de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimî temsilciliğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir başka acenta vasıtasıyla yürütmesi halinde, işyerinin var sayılmayacağı ile ilgilidir.

7 nci fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmasına yeterli olmadığı belirtilmektedir.

Madde 6. — Gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir

Bu madde, yalnızca gayrimenkul sermaye iradlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerin yaratabileceği her türlü gelir unsurunu (ticarî kazanç, ziraî kazanç) da kapsamına almaktadır.

Bu çerçevede altında maddenin 1 inci fıkrası, gayrimenkul gelirlerinin vergileme hakkını gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakmaktadır.

2 nci fıkra, gayrimenkul varlık teriminin tanımı ile ilgilidir.

3 üncü fıkra, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirin, bu gayrimenkulün bulunduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkra, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 7. — Ticarî kazançlar

Bu maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın, sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzeri teşebbüslerin benzeri koşullar altında elde etmesi gereken kazanç, söz konusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür kazançların gider olarak indirilebileceği, hangi tür kazançların ise indirilemeyeceği hakkındadır.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine bu faaliyet dolayısıyla kazanç atfolunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkrada, bir işyerine atfedilen kazancın, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle tespit edileceği hükme bağlanmaktadır.

6 ncı fıkra, ticarî kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde, ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. — Deniz, hava ve kara taşımacılığı

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet Teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca bu teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, söz konusu kazançların diğer Devletten elde edilmesi halinde, bu kazançların kaynak Devlette de vergilendirilebileceğini; ancak, bu kazançlar üzerinden alınan vergide % 50 nispetinde bir indirim yapılacağını öngörmektedir.

Teşebbüslerin, uluslararası trafikte deniz taşımacılığında elde edecekleri kazançların; konteynerlerin kiralanması, bakımı veya kullanılmasından artızı olarak elde edecekleri kazançları da kapsayacağı hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden bir uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit devlette vergilendirilebileceğini öngörmüktedir. Bir başka ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

3 üncü fıkra, İskandinav Hava Yolları Sistemi (SAS) tarafından sağlanan kazançlara ikinci fıkra hükümlerinin uygulanacağı, ancak bu uygulamanın, SAS'ın Danimarkalı ortağı olan Det Danske Luftfartsselskab (DDL)'nin hissesi nispetinde SAS'tan sağladığı kazanç payı ile sınırlı olduğu hakkındadır.

4 üncü fıkra, 1 inci ve 2 nci fıkralarda benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme ve acenteler için de geçerli olduğunu hükme bağlamaktadır.

Madde 9. — Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbirleriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde, Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapmaları halinde, vergi ziyasına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. — Temettüller

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Temettü gelirlerinin, esas itibariyle, temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesi öngörülmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmüktedir. Ancak, diğer Âkit Devlet mukimine ödenen temettü üzerinden kaynak Devlette alınacak vergi, temettü ödeyen şirketin sermayesine en az % 25 oranında iştirak eden şirketler için % 15'i, diğer bütün durumlarda % 20'yi aşmayacaktır.

3 üncü fıkra, temettü teriminin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (ticarî kazanç) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendine göre de vergilendirilebileceğini ve bu şekilde alınacak verginin, bu bentte belirtilen verginin % 50'sini aşmayacağını öngörmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin A/7 numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyerine veya sabit yere sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağlantı bulunması halinde, söz konusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğine ilişkindir. Bunun yanı sıra, Danimarka açısından serbest meslek ifasına ilişkin işyerleri için de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devletin, kendisinden kazanç elde eden ve diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüler üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi alamayacağını amirdir. Böylece, kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta; fakat bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkrada, temettünün, kazancın elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi ve kazancın elde edildiği Devletteki işyeri veya sabit yer ile temettü elde ediş olayı arasında etkin bir bağ bulunması hallerinin, kaynak Devlette vergilendirmeme prensibine istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

Madde 11. — Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı, lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

Faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 15 vergi alma hakkı tanıyan hüküm 2 nci fıkrada yer almaktadır.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti ile Danimarka Hükümetine ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir. Ayrıca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına, Danimarka Millî Bankasına ödenen faizler de karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmuştur.

4 üncü fıkrada, faiz teriminin kapsamı belirtilmektedir.

5 inci fıkra, bir işyeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği ile ilgilidir. Bunun yanı sıra Danimarka açısından, serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyerinden elde edilen faizlere de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazanca ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin ne zaman bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer olması halinde, söz konusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı ve her ikisiyle başka bir kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu halde fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz sayılmayacak ve Anlaşmanın diğer hükümleri dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

8 inci fıkrada, vadeli sınaî, ticarî veya bilimsel mal, teçhizat satışında, ödemenin hiçbir bölümünün faiz kabul edilmeyeceği ve böyle bir durumda 5 inci ve 7 nci madde hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 12. — Gayrimaddî hak bedelleri

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmekte; vergileme hakkını, ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddî hak bedellerinin elde edildiği Devlete de belli bir oranda vergi alma hakkı tanımaktadır. Bu oranın üst sınırı, Anlaşmada yüzde 10 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra, gayrimaddî hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen gayrimaddî hak bedellerinin tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmüştür. Bunun yanı sıra Danimarka açısından serbest mesleğin ifasına mahsus bir işyerinden elde edilen gayrimaddî hak bedellerinde de aynı kural uygulanacaktır. Bu gibi hallerde, ticarî kazanca ilişkin olan 7 nci madde veya serbest meslek kazancına ilişkin olan 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5 inci ve 6 ncı fıkralar, faizde olduğu gibi, gayrimaddî hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgili özel hükümler öngörmektedir.

Madde 13. — Sermaye değer artış kazançları

6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançların vergilendirilme hakkını, bu malların bulunduğu Âkit Devlete tanıyan hüküm 1 inci fıkrada öngörülmüştür.

Bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıkların veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançları vergileme hakkının, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlete tanıdığı, 2 nci fıkrada hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarını işletenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir. Ayrıca Danimarkalı, İsveçli ve Norveçli hava taşımacılığı konsorsiyumu İskandinav Hava Yolları Sistemi (SAS) tarafından sağlanan kazançlara bu fıkra hükümlerinin uygulanacağı, ancak, bu uygulamanın (SAS)'ın Danimarkalı ortağı olan Det Danske Luftfartsselskab (DDI)'nin hissesi nispetinde (SAS)'tan sağladığı kazanç payı ile sınırlı olduğunu belirtmektedir.

4 üncü fıkra, maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, söz konusu varlıkları elden çıkartanların mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesini, bununla beraber bu varlıkların iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içinde elden çıkartılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilmesini öngörmektedir.

Madde 14. — Serbest meslek faaliyetleri

Gelir Vergisi Kanunumuzun yanı sıra Kurumlar Vergis Kanunumuzun da dar mükelleflerin serbest meslek kazançlarını vergi tevkiyatına tâbi tutması dolayısıyla 14 üncü madde, dar mükellef kurumları da kapsama alacak şekilde düzenlenmiştir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek kişilerin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, bu kişinin diğer Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak icra ettiği serbest meslek faaliyetlerinden veya bu diğer Devlette 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettiği kazancın kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin -gözetim faaliyetleri dahil- elde edecekleri serbest meslek kazançları için düzenleme yapılmış ve bir Âkit Devletin bir teşebbüsü tarafından serbest meslek kazancı elde edilmesi halinde, teşebbüsün yalnızca mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, söz konusu teşebbüslerin, kaynak Devlette bulunan bir işyerinden ve kaynak Devlette 183 günü aşan faaliyet icrasından elde ettikleri kazançların kaynak Devlette de vergilendirilmesine imkân tanınmıştır. Bu durumda vergileme, söz konusu işyerine veya kaynak Devlette icra edilen hizmet ya da faaliyetlere atfedilebilen gelirle sınırlı olacaktır. Her iki durumda da bu teşebbüs, söz konusu gelir dolayısıyla bu diğer Devlette, Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre vergilendirilmeyi, yani söz konusu gelir bu diğer

Devlette bulunan işyerine atfedilebilmiş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilecek ve bu tercih diğer Devletin söz konusu gelir üzerinden tevkif suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3 üncü fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmıştır.

Madde 15. — Bağımlı faaliyetler

1 inci fıkra, genel kuralı belirtmektedir. Fıkraya göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devletin de vergileme yetkisi doğabilecektir. Ancak söz konusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Bir başka ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil; kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devlette vergilendirme için, öngörülen şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle; diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde toplam 183 günden fazla kalması veya ücretinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına ödenmesi ya da söz konusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması halinde, ücretin ödendiği kaynak Devlet vergileme yetkisine sahip olacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerinin, gemi, uçak veya kara nakil vasıtasını işleten teşebbüsün mukim olduğu Devletçe vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, bir Danimarka mukiminin İskandinavya Hava Yolları Sistemi (SAS) hava taşımacılık konsorsiyumunu tarafından uluslararası trafikte işletilen bir uçakta çalışan personel olması halinde, elde edilen gelirlerin, yalnızca Danimarka'da vergilendirilebileceğini öngörmektedir.

5 inci fıkra, bu maddenin 1 ila 4 üncü fıkralarının hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet vatandaşının diğer Âkit Devlette kendi Devletinin bir hava taşımacılık teşebbüsüne veya hava taşımacılık konsorsiyumuna ait bir işyerinde yaptığı hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatlerin, yalnızca bu kişinin vatandaşı olduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Ancak, bu kişinin vatandaşı olduğu Devlet, kendi mevzuatına göre bu ödemeleri vergilendiremezse, bu ödemeler yalnızca hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 16. — Müdürlere yapılan ödemeler

Maddeye göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması sıfatıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler şirketin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 17. — Sanatçı ve sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili şahsî faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin

hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek; vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yürütülecektir.

2 nci fıkrâ organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların işğal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzelkişiyeye yönelmesi halinde de vergilemenin faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını belirlemektedir. Ancak, böyle bir durumda, ticarî kazançların, serbest meslek kazançlarının ve ücretlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci maddelerindeki hükümler dikkate alınmayacaktır.

3 üncü fıkrâ, Âkit Devletlerden birinin kamu kaynaklarının önemli desteği ile diğer Âkit Devlette icra edilen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 ve 2 nci fıkrâ hükümlerinin uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 18. — Emekli maaşları, düzenli ödemeler ve benzeri ödemeler

1 inci fıkrâ, bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen emekli maaşları ile geçmiş hizmetler karşılığında sağlanan diğer benzeri menfaatlerin ödemenin yapıldığı Devlette, alınması gereken verginin yüzde ellisine eşit bir miktarda indirilmek suretiyle vergilendirileceğini; ancak, bu ödemelerin, yalnızca, Sosyal Güvenlik Mevzuatı çerçevesinde yapılan emekli maaşları ve benzeri ödemeleri içermesi halinde, bu ödemelerin, ödemenin yapıldığı Devlette vergiden müstesna tutulacağını öngörmektedir.

2 nci fıkrâda, "düzenli ödeme" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 19. — Kamu görevleri

1 inci fıkrâ kamu görevi karşılığı yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkrâ, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükümünün değil, fakat Anlaşmanın 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. — Öğretmenler ve öğrenciler

1 inci fıkrâ, öğrencilerin ve stajyerlerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını hükme bağlamaktadır. Buna göre, öğrenci ve stajyerler, yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılayan ve buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan sağlanan paralar dolayısıyla öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Âkit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrâ, 1 inci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın, öğrenci ve stajyerlerin geçim, öğrenim ve meslekî eğitim masraflarını karşılamak amacıyla öğrenim veya meslekî eğitimleriyle bağlantılı olarak ifa ettikleri hizmetlerden elde ettikleri ücretlerin, mevcut gelir kaynaklarına ek gelir elde etme ihtiyacından kaynaklanması kaydıyla, eğitimde buldukları Devlette vergilendirilmeyeceğini hükme bağlamaktadır.

3 üncü fıkrâ, öğrenciler için öngörülen hükümün benzerini öğretmen ve öğretim üyelerine getirmektedir. Buna göre öğretmenler ve öğretim üyeleri iki yıl süreyle yurt dışından elde ettikleri paralar dolayısıyla, öğretim ve araştırma yapmak amacıyla buldukları Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

4 üncü fıkra, bu maddenin kamu menfaatine yönelik olmayan; fakat özellikle belli kişi veya kişilerin menfaatine yürütülen araştırmalar dolayısıyla elde edilen gelirlere uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Madde 21. — Diğer gelirler

1 inci fıkra, Devletlerin birinde doğan ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurlarının gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, her iki Âkit Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilen gelir unsurlarının, yalnızca bu geliri elde eden kişinin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 22. — Çifte vergilendirmenin önlenmesi

1 inci fıkra, Danimarka mukimleri için çifte vergilendirmenin nasıl önleneceğini düzenlemektedir. Fıkranın (a) bendine göre, (c) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere bir Danimarka mukiminin Türkiye'de vergilenebilir bir gelir elde etmesi durumunda, Danimarka, sözkonusu gelir için Türkiye'de ödenen verginin, bu mukimin tüm dünya gelirleri üzerinden Danimarka'da hesaplanan vergisinden mahsup edilmesine izin verecektir.

Fıkranın (b) bendi, (a) bendi uyarınca yapılacak mahsubun, hiçbir zaman, Danimarka'da, mahsuptan önce, Türkiye kaynaklı vergilendirilebilir gelire isabet eden vergi miktarını aşmayacağını öngörmektedir.

Fıkranın (c) bendi, Danimarka'nın mukimlerini vergilendirirken, yalnızca Türkiye'de vergilendirilebilen gelir unsurlarını, Danimarka'da ödenecek verginin hesabına esas olan matraha dahil edebileceğini, ancak, Türkiye kaynaklı gelire isabet eden vergi kısmının mahsup edilmesine izin vereceğini öngörmektedir.

Fıkranın (d) bendinde ise, Türkiye'de ekonomik kalkınmayı hızlandırmaya yönelik teşvik tedbirleri dolayısıyla Türkiye'de ticarî kazanç, temettü, faiz ve gayri maddî hak bedelleri ile diğer gelir unsurları üzerinden alınmayan veya düşük oranlarda alınan verginin, Danimarka'da ödenecek vergiden, Türkiye'de ödenmiş gibi mahsubuna imkân verilmektedir.

Türkiye'de ödenmiş gibi dikkate alınacak vergi; doğrudan yatırımlardan kaynaklanan temettüller için % 15, diğer yatırımlardan kaynaklanan temettüller için % 20, faizler için % 15 ve gayri maddî hak bedelleri için % 10 olarak uygulanacaktır. Ancak, Türkiye'de mukim olmayan kişilerce elde edilen sözkonusu gelirler için genel vergi oranlarının yukarıda belirtilenleri daha altına düşürülmesi halinde düşük olan oranların uygulanması öngörülmektedir.

2 nci fıkra, Türkiye'de mukim olanlar için çifte vergilendirmenin nasıl önleneceğini düzenlemektedir. Fıkranın (a) bendine göre, (c) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bir Türkiye mukiminin Danimarka'da vergilenebilir bir gelir elde etmesi durumunda, Türkiye, sözkonusu gelir için Danimarka'da ödenen vergiyi, bu mukimin Türkiye'de tüm dünya gelirleri üzerinden hesaplanan vergisinden mahsup edilmesine izin verecektir.

Fıkranın (b) bendi, (a) bendi uyarınca yapılacak bu mahsubun hiçbir zaman, Türkiye'de, mahsuptan önce, Danimarka kaynaklı vergilendirilebilir gelire isabet eden vergi miktarını aşmayacağını öngörmektedir.

Fıkranın (c) bendinde, bir Türkiye mukiminin bu Anlaşma uyarınca, yalnızca Danimarka'da vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi durumunda, Türkiye'nin bu geliri vergi matrahına dahil edebileceği, ancak, Danimarka kaynaklı bu gelire isabet eden vergi kısmının mahsup edilmesine izin vereceği öngörülmektedir.

Madde 23. — Ayrım yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devletin vatandaşlarına, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla vergileme ve buna bağlı mükellefiyetler bakımından daha ağır bir muamelede bulunulamayacağı hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkrada ise, 1 inci fıkrada belirtilen farklı muamelede bulunmama prensibinin teşebbüsler için de geçerli olacağı belirtilerek, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu işyerinin bu diğer Devlette aynı faaliyeti yürüten bu diğer Devletin bir teşebbüsüne göre daha ağır bir vergilemeye tâbi tutulamayacağı hükme bağlanmaktadır. Ancak, işyeri kazancının, Anlaşmanın 7 nci maddesine göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bir de 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca vergilendirilmesi, ayırım yapmama prensibinin ihlali sayılmamaktadır. Böylece, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94/A-7 nci madde hükmü saklı tutulmuştur.

Ancak, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsî indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıkları hükmü de fıkra kapsamına alınmıştır.

3 üncü fıkrada, teşebbüslerin dar mükelleflere yaptıkları faiz, gayri maddî hak bedeli ve benzeri ödemelerin, tam mükelleflere ödenmiş gibi gider kaydedilebileceği belirtilmektedir. Ancak, Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası ve 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller bu kapsama dahil değildir.

4 üncü fıkrada ise, ayırım yapmama prensibinin, Âkit Devletlerden birinin mukimleri tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devletin teşebbüsleri için de geçerli olduğu ifade edilmektedir.

Madde 24. — Karşılıklı anlaşma usulü

Maddenin ilk iki fıkrasında, bir kişinin taraf Devletlerden herhangi birinde, bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergilemeyle karşılaşması halinde, sorunun nasıl çözümleneceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukim olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilecektir. ancak bu kişi, durumunun 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşmesi halinde, vatandaş olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilecektir. Fıkra, bu müracaatın Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin tebliğini takip eden üç yıl içinde yapılmasını öngörmektedir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir. Varılan anlaşma, Devletlerin iç mevzuatlarında yer alan süre kısıtlamalarına bakılmaksızın uygulanacaktır.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından doğan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrasında ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde olacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 25. — Bilgi değişimi

Bu Anlaşmanın tam manasıyla uygulanabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç vardır. Maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği, bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. — İdarî yardımlaşma

1 inci fıkrada, Âkit Devletlerin, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde bahsedilen vergilerin asıllarının, zamlarının, eklerinin, faizlerinin, giderlerinin ve ceza hukuku sınırlarına girmeyen para cezalarının tebliğ ve tahsili amacıyla, birbirlerine yardım edeceklerini hükme bağlamaktadır.

2 inci fıkrada, bir Âkit devlette tahsil edilebilir hale gelmiş olan kamu alacağının tebliğ ve tahsilinin diğer Âkit Devletten talep edilmesi halinde bunun diğer Âkit Devletçe yerine getirileceği; ancak bu alacakların, kendisinden talepte bulunulan Devlette hiçbir öncelik kazanmayacağı ve bu Devleti, kendi mevzuatının müsaade etmediği hiçbir icraâ tedbir alma yükümlülüğü altına sokmayacağı belirtilmektedir.

3 nc fıkrada, malî alacağın tahsiline ilişkin talepte bulunacak Devletin, talep yazısına hangi belgeleri ekleyeceği belirtilmiştir.

4 nc fıkrada, bir Devletin malî alacağı itiraz konusu olduğunda, bu Devletin yetkili makamının, diğer Devletin yetkili makamından koruyucu önlemlerin alınmasını isteyebileceği ve bu tedbirler için de 1 - 3 üncü fıkrada hükümlerinin duruma göre uygulanabileceği belirtilmektedir.

5 inci fıkrada, "Karşılıklı Anlaşma Usul"ne ilişkin 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasının, bu maddenin önceki fıkralarının uygulanması dolayısıyla, kendisinden talepte bulunulan Devletin yetkili makamının bilgisine sunulan bütün bilgilere de aynen uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 27. — Diplomatlar ve konsolosluk memurları

1 inci fıkrada, diplomatlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceğini belirtmektedir.

2 nci fıkrada, 4 üncü madde hükümlerine bakılmaksızın, Devletlerden birinin diplomatik görevlisi, konsolosluk memuru veya daimî temsilcisi durumunda olan ve diğer Devlette veya nc Devlette bulunan bir gerçek kişinin, uluslararası hukuk gereğince, kabul eden Devlette, bu devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirleri dolayısıyla vergilendirilmemesi veya gönderen Devlette, bu Devletin mukimleri gibi toplam gelirleri üzerinden vergilendiriliyorsa, bu Anlaşmanın amaçları bakımından, gönderen Devletin mukimi sayılacağı belirtilmiştir.

Madde 28. — Hükümranlık genişlemesi

1 inci fıkrada Anlaşmanın, tarafların uluslararası ilişkiler yönünden sorumluluklarına giren Devlet ya da hükümranlık alanlarına doğru genişletilebileceği, böyle bir genişlemenin Âkit Devletler arasında diplomatik yoldan nota teatisiyle veya Âkit Devletlerin anayasal prosedrlarına uygun düşen bir anlaşma yoluyla yapılabileceği belirtilmiştir.

2 nci fıkrada, Anlaşmanın Âkit Devletlerden biri tarafından 30 uncu madde hükümleri çerçevesinde yürürlükten kaldırılması halinde, genişletildiği bölüm, devlet ya da hükümranlık alanı için de aynı zamanda yürürlükten kalkacağını hükme bağlamaktadır.

Madde 29. — Yürürlüğe girme

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Maddeye göre Âkit Devletlerin hkmetleti bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirecekler ve

bu Anlaşma bahsedilen bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri, 1 Ocak 1991 günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için uygulanacaktır.

Madde 30. — Yürürlükten kalkma

Madde, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte ve Âkit Devletlerden her birinin Anlaşmayı, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen beş yıllık bir süreden sonra fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebileceğini ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini açıklamaktadır.

PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇESİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinden sonra yer alan Protokol 9 fıkradan ibarettir.

Fıkra 1. Anlaşmanın 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasıyla ilgilidir.

Fıkroda, Türkiye yönünden “her çeşit dalyan” teriminin ne anlama geldiği açıklanmaktadır.

Fıkra 2. Anlaşmanın 7 nci maddesinin 5 inci fıkrası ile ilgilidir.

İşyerine atfedilen kazancın belirleme usulünün işyerinin bulunduğu Âkit Devlet yetkililerince değiştirilmesine izin verilmesi halinde, işyeri kazancının belirlenmesinde kullanılmakta olan eski usul ve yetkililerce onaylanan yeni usul hakkında diğer Âkit Devlete bilgi verileceğine ilişkindir.

Fıkra 3. Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddeleriyle ilgilidir.

Her iki Âkit Devletin de mukimi olmayan kişilerce doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen ve diğer Âkit Devletin bir mukimi tarafından elde edilen gelirlere ilişkin muafiyet ve istisna haklarının Âkit Devletlerce reddedilebileceği ve böyle bir durumda, bu Anlaşmadan yararlandırmayan Devletin yetkili makamının diğer Âkit Devlete bilgi vereceği ve bu hükmün uygulanma şeklinin yetkili makamlarca düzenleneceği belirtilmektedir.

Fıkra 4. 12 ve 13 üncü maddelerle ilgilidir.

12 nci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen bir varlığın devri dolayısıyla yapılan ödemeler, bu ödemenin sözkonusu varlığın gerçekten de devredildiği için yapıldığı ispat edilmedikçe 12 nci madde hükümleri uygulanacaktır. Bu husus ispat edilirse 13 üncü madde uygulanacaktır.

Fıkra 5. Anlaşmanın 15 inci maddesinin 5 inci fıkrası ve 22 nci maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının (c) bentleri ile ilgilidir.

Âkit Devletlerden birinin hava taşımacılık teşebbüslerine veya hava taşımacılık konsorsiyumlarına ait olan ve diğer Âkit Devlette bulunan bir işyerinde çalışanlarca, yaptıkları hizmet karşılığında elde edilen gelirlerin yalnızca vatandaşı oldukları Âkit Devlette vergilendirilmesini, bu Devlette vergilendirilmemesi halinde hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilmesini öngören 15 inci maddenin 5 inci fıkrasına, Anlaşmanın 22 nci maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarının (c) bentleri hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Fıkra 6. 23 üncü maddenin 3 üncü fıkrasıyla ilgilidir.

Bir Âkit Devletin teşebbüsü tarafından diğer Âkit Devletin mukimine verilen her türlü borcun, bu teşebbüsün vergilendirilebilir sermayesinin belirlenmesi esnasında indirilebileceği belirtilmektedir.

Fıkra 7. — 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasıyla ilgilidir.

Anlaşma hükümlerine uygun olmayan bir vergilendirme ile karşı karşıya kalınması halinde, bu durumun, Türkiye açısından düzeltme zamanasını içerisinde yetkili makama bildirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Fıkra 8. — 24 üncü maddenin 2 nci fıkrasıyla ilgilidir.

Türkiye yönünden, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadenin, ancak iadeye ilişkin vergi dairesi yazısının mükellefe bildirilmesinden itibaren bir yıl içinde mükellefçe talep edilmesi halinde yapılabileceği belirtilmektedir.

Fıkra 9. — 26 ncı maddeyle ilgilidir.

İdarî yardımlaşmaya ilişkin olağan ve olağanüstü giderlerin hangi Âkit Devlet tarafından karşılanacağı belirtilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/296

Karar No. : 3

27.1.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 16.1.1992 Tarihli İkinci Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek, bu suretle yatırımcılar için her iki ülkeyi cazip hale getirmek amacını güden Tasarı, Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Sözcü

Atilla Mutman

İzmir

Üye

Sait Kemal Mimaroğlu

Ankara

Üye

Kâmrân İnan

Bitlis

Üye

Arslan Adnan Türkoğlu

Çorum

Kâtip

Abdullatif Şener

Sivas

Üye

Tunç Bilget

Aydın

Üye

Hüsamettin Öriç

Bursa

Üye

Cem Kozlu

İstanbul

Üye
Nurhan Tekinel
Kastamonu
Üye
Halil Başol
Tekirdağ

Üye
Cemal Özbülen
Kırklareli
Üye
Fethiye Özver
Tekirdağ

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/296
Karar No. : 45

14.5.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 30.7.1991 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca Dışişleri Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 13.5.1992 tarihinde yaptığı 38 inci birleşiminde Hükümeti Temsilen Devlet Bakanı Ömer Barutçu'nun Başkanlığında, Dışişleri, Maliye ve Gümrük Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile; Gelirin söz konusu iki Devlette çifte vergilendirilmesinin önlenmesi suretiyle her iki ülkede yapılacak yatırımları cazip hale getirmenin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Hükümet adına yapılan açıklamalardan sonra tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen tasarinın 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca, Komisyonumuz söz konusu Anlaşmanın 1.1.1992 tarihinde yürürlüğe gireceği hükümünü dikkate alarak, İçtüzüğü'nün 53 üncü maddesi uyarınca tasarinın Genel Kurulda öncelikle görüşülmesini istemeyi kararlaştırmıştır.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İlyas Aktas
Samsun
Sözcü
Mahmut Öztürk
Aksaray

Başkanvekili
İrfan Gürpınar
Kırklareli
Kâtip
Haydar Oymak
Amasya

Üye
Veli Andaç Durak
Adana
Üye
Mehmet Nedim Budak
Ankara
Üye
Hüseyin Balyalı
Balıkesir
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
İmzada bulunamadı
Üye
Yılmaz Ovalı
Bursa
Üye
M. Halûk Müftüler
Denizli
Üye
Rüştü Kâzım Yücelen
İçel
Üye
Adnan Kahveci
İstanbul
Üye
Rıfat Serdaroğlu
İzmir
Üye
Mustafa Ünal
Konya
İmzada bulunamadı
Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa
İmzada bulunamadı
Üye
Hasan Peker
Tekirdağ

Üye
Koray Aydın
Trabzon

Üye
Halil Demir
Aksaray
Üye
Veysel Atasoy
Antalya
Üye
Melih Pabuççuoğlu
Balıkesir
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Adnan Keskin
Denizli
Üye
Nihat Matkap
Hatay
Üye
Nami Çağan
İstanbul
İmzada bulunamadı
Üye
Z. Selçuk Maruflu
İstanbul
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Refaiddin Şahin
Ordu
Üye
İbrahim Kumaş
Tokat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 30 Mayıs 1991 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A. Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd. V.

F. Kurt

Devlet Bakanı

M. R. Taşar

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

İ. Aküzüm

Devlet Bakanı

S. Aras

Devlet Bakanı

M. Çevik

Devlet Bakanı

B. Sönmez

Adalet Bakanı

Ş. Şeker

İçişleri Bakanı

M. Kalemlı

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. Kahveci

Bayındırlık ve İskân Bakanı

H. Öruç

Ulaştırma Bakanı

İ. Özdemir

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Emiroğlu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

M. Arıcı

Turizm Bakanı

B. Akarcalı

Devlet Bakanı

F. Kurt

Devlet Bakanı

İ. Aykut

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

C. Tuncer

Devlet Bakanı

E. Koçak

Devlet Bakanı

E. C. Gülpınar

Devlet Bakanı

A. T. Özdemir

Millî Savunma Bakanı

H. B. Doğu

Dışişleri Bakanı

İ. S. Giray

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

Y. Eryılmaz

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı

İ. Tuncay

Sanayi ve Ticaret Bakanı

R. K. Yücelen

Kültür Bakanı

G. Maraş

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı
Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde
Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçak-
çılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bu-
lunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

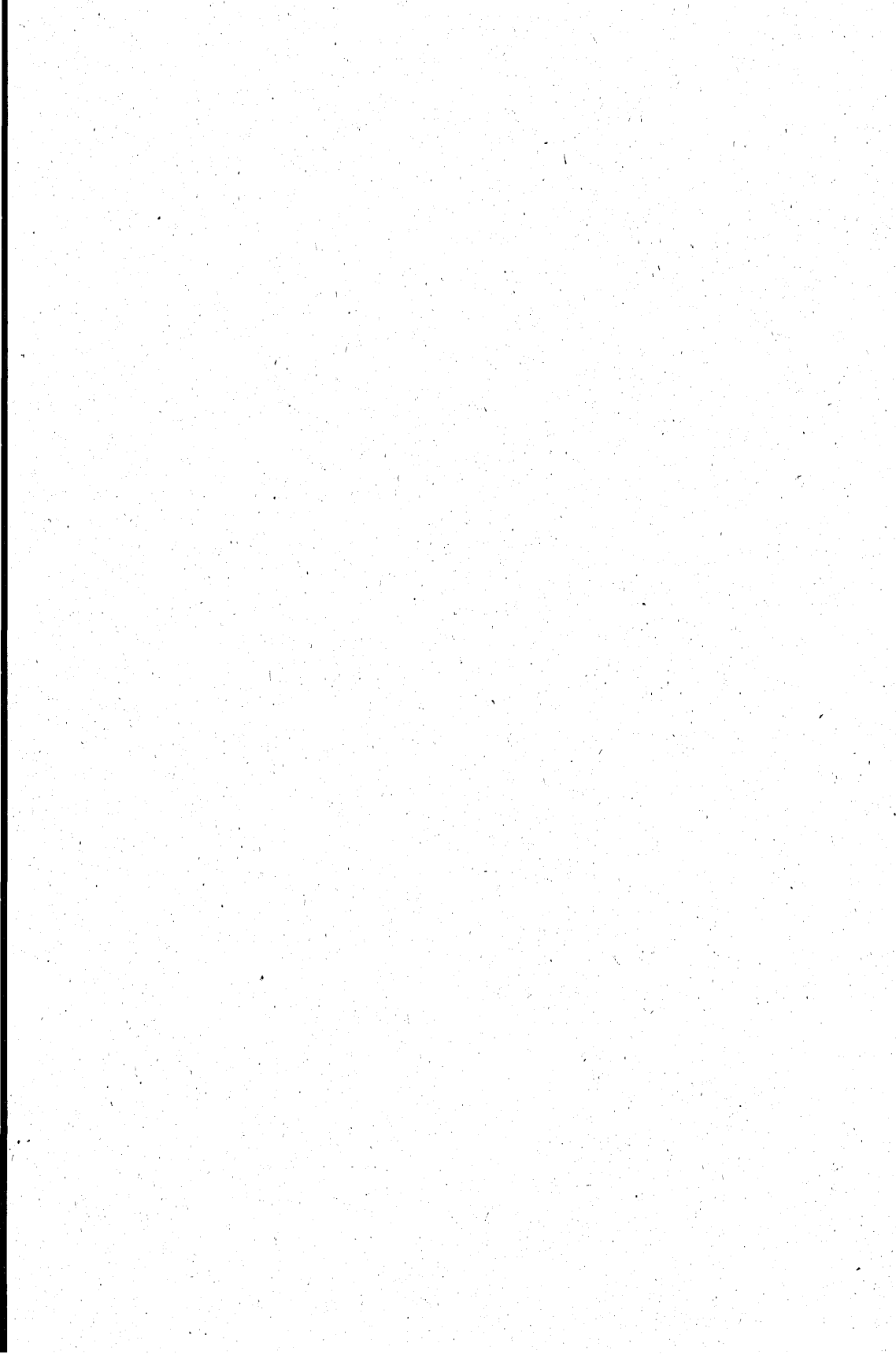
**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı
Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde
Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçak-
çılığına Engel Olma Anlaşmasının Uygun Bu-
lunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE DANİMARKA KRALLIĞI ARASINDA
GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ve

DANİMARKA KRALLIĞI HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Akit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıklarının devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden müteşebbisce ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de :

- i) Gelir vergisi;
- ii) Kurumlar vergisi;
- iii) Savunma sanayii destekleme fonu;
- iv) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu; ve
- v) Çıraklık, mesleki ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonu;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Danimarka'da :

- i) Devlet gelir vergisi;
- ii) Belediye gelir vergisi;
- iii) İlçe belediyelerine ait gelir vergisi;
- iv) Özel gelir vergisi;
- v) Kilise vergisi;
- vi) Temettüller üzerinden alınan vergi;
- vii) Faiz üzerinden alınan vergi;
- viii) Gayrimaddi hak bedelleri üzerinden alınan vergi; ve
- ix) Hidrokarbon vergi yasasına göre alınan vergiler;

(Bundan böyle "Danimarka Vergisi" olarak bahsedilecektir).

4) Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Her yılın sonunda, Akit Devletlerin yetkili makamları, vergi mevzuatında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe:

a) i) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, Türk kara sularını, kıta sahanlığını ve karşılıklı anlaşmada ilgili taraflarca sınırları belirlenmiş münhasır ekonomik bölgeleri ifade eder;

ii) "Danimarka" terimi, karasuları ve Danimarka karasularının dışında kalmakla birlikte uluslararası hukuka uygun olarak Danimarka yasalarıyla, deniz yatağının veya dibinin ve üzerindeki suların tabii kaynaklarının keşfi ve işletilmesi ve ayrıca bu alanların ekonomik açıdan işletilmesi ve keşfine yönelik diğer faaliyetler bakımından Danimarka'nın egemen haklarını kullanabileceği alanlar olarak tespit edilmiş olan veya bundan böyle tespit edilebilecek alanlar dahil Danimarka Krallığını ifade eder; terim, Faroe adaları ve Grönland'ı kapsamaz.

b) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Danimarka anlamına gelir;

c) "Vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin kapsadığı herhangi bir vergi anlamına gelir;

d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişi, şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) "Hukuki yerleşim yeri" terimi, Türkiye yönünden, Türk Ticaret Kanununa göre Kanuni Merkezi ve Danimarka yönünden, Danimarka Kanununa göre kurulmuş olan yeri ifade eder;

g) "Vatandaş" terimi;

i) Bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip bütün gerçek kişileri;

ii) Bir Akit Devletin yürürlükte olan mevzuatı gereğince statü kazanan bütün hükmî şahısları, ortaklıkları ve dernekleri

ifade eder;

h) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Akit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;

i) "Yetkili makam" terimi:

i) Türkiye yönünden, Maliye ve Gümrük Bakanını veya yetkili temsilcisini;

ii) Danimarka yönünden, Vergileme Bakanını veya yetkili temsilcisini

ifade eder;

j) "Uluslararası trafik" terimi, Türkiye'nin veya Danimarka'nın bir teşebbüsü tarafından gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca Türkiye veya Danimarka sınırları içinde yapılan gemi, uçak, kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

2. Bir Akit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "Devletlerden birinin mukimi" terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kanuni merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Akit Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Akit Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşlığı bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi fiili iş merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Devletlerden birinde fiili iş merkezine, diğerinde ise kanuni merkeze sahip olduğunda, bu kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devlette mukim olduğu hususunu, Akit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşmayla tespit edeceklerdir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Bir inşaat şantiyesi ile yapım, montaj veya kurma projesi yalnızca, altı ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticari eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticari eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, 6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında bir kişi, bir Akit Devlette, diğer Akit Devletin bir teşebbüsü namına hareket ederse, bu teşebbüs, ilk bahsedilen Akit Devlette bu kişinin gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir, eğer bu kişi:

a) o Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, söz konusu faaliyetler 4 üncü fıkrada

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 93)

belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, işyerinin varlığı kabul edilecektir. Ancak anılan fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir; veya

b) böyle bir yetkisi olmamasına rağmen, teşebbüs adına düzenli olarak sevk ettiği mal veya ticari eşyadan ilk bahsedilen Devlette mutaden stok bulundursa işyerinin varlığı kabul edilecektir.

6. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Akit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, bahse konu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacak ve buna ilişkin herhangi bir tercih hakkını veya benzeri hakları kapsayacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesinden veya işletme hakkından doğan sabit ya da değişken ödemeler üstündeki hakları ve benzer kaynaklardan elde edilen üretimin değer veya miktarına göre hesaplanan miktarlarla ilgili hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu (ilk bahsedilen) Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 93)

yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, kazanç diğer Devlette, sadece işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her iki Akit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir. Bununla beraber, işyeri tarafından teşebbüsün ana merkezine veya diğer herhangi bir bürosuna, patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması; verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, işyerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, sözkonusu ödemelerin gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyecektir. Aynı şekilde, işyerinin kazancının belirlenmesinde (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç), işyeri tarafından, patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında teşebbüsün ana merkezi veya herhangi bir işyerinden alınan gayrimaddi hak bedeli, ücret veya benzerleri, verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında alınan komisyonlar, bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere ana merkeze veya diğer işyerlerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında tahakkuk ettirilen faizler dikkate alınmayacaktır.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticari eşya alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Bundan önceki fıkraların amaçları bakımından, bu işyerine atfedilen kazanç, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle tespit edilecektir.

6. Kazanç bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

GEMİCİLİK, HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla birlikte, diğer Devletten yapılan deniz taşımacılığı dolayısıyla elde edilen bu tür kazançlar, aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir; ancak, böyle bir durumda bu diğer Devlette alınacak vergi, alınması gereken verginin % 50'sine eşit miktarda azaltılacaktır.

Bu kazançlar, aynı zamanda, ticari mal ve eşyaların uluslararası trafikte taşınmasında kullanılan konteynerlerin (çekici, mavna ve konteyner taşımacılığı ile ilgili ekipmanlar dahil) kullanımından, bakımından ve kiralanmasından, bir önceki paragrafta belirtilen kazançların yanı sıra arazi olarak elde edilen gelirleri de kapsamaktadır.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

3. İskandinav Havayolları Sistemi (SAS) hava taşımacılığı konsorsiyumunun elde ettiği kazançlar bakımından, 2 nci fıkra hükümleri yalnızca, bu konsorsiyumdaki iştiraki dolayısıyla İskandinav Hava Yolları Sisteminin Det Danske Luftfartsselskab (DDL) adlı Danimarkalı ortağın payına düşen kazanç kısmına uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticari ve mali ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Akit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler göz önünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukuki olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Akit Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak, temettü elde eden kişi temettünün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 93)

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 20'si.

Akit Devletlerin yetkili makamları, bu sınırlamaların uygulama şeklini karşılıklı anlaşma ile belirleyeceklerdir.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya diğer haklardan veya alacak niteliğinde olmayıp kazanç katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer kurum haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri kapsar.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan, bir Akit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de vergilendirilebilir ve bu şekilde alınacak vergi, bu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendinde öngörülen oranın % 50'sini aşmayacaktır.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Danimarka'da yer alan bir sabit yeri kullanarak Danimarka'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyerinin ya da sabit yerin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci madde veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Akit Devletlerden birinin mukimi olan bir şirket diğer Akit Devlette kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde edilmiş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan oluşması durumu değiştirmez.

Bu fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Devlet bu maddenin 4 üncü fıkrasına göre vergi alabilir.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 15'ini aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın,

a) Danimarka'da doğan ve Türkiye Hükümeti'ne veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ödenen faizler Danimarka vergisinden muaf tutulacaktır; b) Türkiye'de doğan ve Danimarka Hükümeti'ne veya Danimarka Milli Bankası (Danmarks Nationalbank)'na ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancını paylaşma hakkını tanıyan tanımasını her nevi alacaktan doğan gelir ile özellikle devlet tahvillerinden ve diğer tahvillerden elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra sözkonusu bono ve tahvillere ilişkin prim ve ikramiyeleri ifade eder.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Danimarka'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Danimarka'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkrâ hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci madde veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı herhangi bir nedenle aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilâve ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilecektir.

8. Devletlerden birinin bir mukimi, diğer Devletin bir mukimine sınaî, ticari veya bilimsel mal, teçhizat veya ticari eşya sattığında ve sözkonusu mal, teçhizat veya ticari eşyanın bedeli bu eşyaların teslimini takip eden belirli bir süre sonra ödendiğinde, bu maddenin amaçları yönünden, sözkonusu ödemelerin hiçbir bölümü faiz olarak kabul edilmeyecektir. Böyle durumda, 5 ve 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedeli elde eden kişi gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı, kullanma hakkı veya satışı ile sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Danimarka'da bulunan bir sabit yeri kullanarak Danimarka'da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci madde veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit bir yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı herhangi bir nedenle aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

Danimarka, İsveç ve Norveç hava taşımacılık konsorsiyumu İskandinav Hava Yolları Sisteminde (SAS) elde edilen kazançlar bakımından, bu fıkra hükümleri, yalnızca bu konsorsiyumdaki iştiraki dolayısıyla İskandinav Hava Yolları Sisteminin (SAS) Det Danske Luftfartsselskab (DDL) adlı Danimarkalı ortağın payına düşen kazanç kısmına uygulanacaktır.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar yalnızca, elden çıkarmanın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, bundan bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Akit Devlette elde edilen sermaye değer artışı kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yolu aşmadığı takdirde, bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilecektir.

MADDE 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

a) Kişi bu diğer Devlette bu hizmet veya faaliyetleri icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip ise; veya

b) Kişi bu diğer Devlette, sözkonusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla, 12 aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha fazla kalırsa,

sözkonusu gelir, aynı zamanda diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, ya yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir, ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen hizmet veya faaliyetlerden elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün gözetim faaliyetleri dahil serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

a) Teşebbüs, bu hizmet veya faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa; veya

b) Hizmetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşarsa,

sözkonusu gelir, aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, ya yalnızca sözkonusu işyerine atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette icra edilen hizmet veya faaliyetlere atfedilebilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Her iki durumda da, bu teşebbüs, sözkonusu gelir dolayısıyla bu diğer Akit Devlette bu Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre vergilendirilmeyi, yani sözkonusu gelir bu diğer

Devlette bulunan bir işyerine atfedilebilmiş gibi vergilendirilmeyi tercih edebilir. Bu tercih, bu diğer Devletin sözkonusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

3. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini ve özel mesleki bilgi ve maharet gerektiren diğer faaliyetleri kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19, ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, bu diğer Akit Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa,

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin bir teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen bir gemi, uçak veya kara nakil vasıtasında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, bu Devlette vergilendirilebilir.

4. Bir Danimarka mukimi, İskandinav Hava Yolları Sistemi (SAS) adlı hava taşımacılığı konsorsiyumunun uluslararası trafikte işlettiği bir uçakta ifa ettiği hizmet dolayısıyla gelir elde ederse, sözkonusu gelir yalnızca Danimarka'da vergilendirilecektir.

5. Bu maddenin 1 ila 4 üncü fıkralarının hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet vatandaşının, diğer Akit Devlette, ilk bahsedilen Akit Devletin bir hava taşımacılık teşebbüsüne veya hava taşımacılık konsorsiyumuna ait bir işyerinde yaptığı iş dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu kişinin vatandaşı olduğu Devlette vergilendirilecektir.

Eğer bu kişinin vatandaşı olduğu Devlet, kendi mevzuatına göre bu ödemeleri vergilendiremezse, söz konusu ödemeler yalnızca hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÜDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

ARTİST VE SPORCULAR

1. 14 üncü ve 15 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan, tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının veya bir sporcunun diğer Akit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı veya sporcuların bir Akit Devlette icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelire, bu Devlete yapılan sözkonusu ziyaret diğer Akit Devlete, politik alt bölümüne ya da bir mahalli idaresine ait kamusal fonlardan önemli ölçüde desteklenmesi halinde, 1 ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI, DÜZENLİ ÜDEMELER VE BENZERİ ÜDEMELER

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen emekli maaşları ile geçmiş çalışmaların karşılığında sağlanan diğer benzeri menfaatler, sosyal güvenlik mevzuatı çerçevesinde ödenen emekli maaşları, menfaatler, paralar ve benzeri ödemeler, ilk bahsedilen Akit Devlette vergilendirilebilir; ancak, bu Devlette alınacak vergi, alınması gereken verginin yüzde ellisine eşit miktarda indirilir.

Bu ödemelerin, yalnızca, Sosyal Güvenlik Mevzuatı çerçevesinde yapılan emekli maaşları, menfaatler, paralar ve benzeri ödemeleri içermesi halinde, sözkonusu ödemeler ilk bahsedilen Devlette vergiden müstesna tutulacaktır.

2. "Düzenli ödeme" terimi, para veya parayla ölçülebilir bir menfaat karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdünü mutazammın, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda düzenli olarak ödenecek olan belli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU GÜREVLERİ

1. Bir Akit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya mahalli idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan sağlanan menfaatler, emekli maaşları da dahil, yalnız bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya ziyaretinden hemen önce diğer Akit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçimini, öğrenim veya mesleki eğitimini sağlayabilmesi için bu Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin daha önce veya şu anda mukimi durumunda olan ve diğer Akit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere bu diğer Devlette icra ettiği hizmetler dolayısıyla yapılan ödemeler, sözkonusu hizmetin öğrenim veya mesleki eğitimle bağlantılı olması ve sözkonusu hizmet karşılığında yapılan ödemelerin, öğrenci veya stajyerin geçimini sağlayabilmesi için, mevcut gelir kaynaklarına ek gelir elde etme ihtiyacından doğması şartıyla, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

3. Aynı şekilde, bir Akit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Akit Devletin mukimi olan ve ilk bahsedilen Akit Devlette esas itibarıyla öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin, öğretim veya araştırma karşılığında, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

4. Bu maddenin 3 üncü fıkra hükmü, araştırmanın kamu menfaatine değil de özellikle belli bir kişi veya kişilerin özel menfaatine yürütülmesi halinde, bu araştırmadan elde edilen gelire uygulanmayacaktır.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Akit Devlette elde edilen ve bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde açıkça belirtilmeyen gelir unsurları, bu Devlette vergilendirilebilir.

2. Her iki Akit Devlet'in dışındaki kaynaklardan elde edilen gelir unsurları, yalnızca sözkonusu geliri elde eden kişinin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİN ÖNLENMESİ YÖNTEMLERİ

Çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

1. Danimarka'da :

a) (c) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, bir Danimarka mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Danimarka, bu mukimin gelirine isabet eden vergiden, Türkiye'de ödenen gelir vergisine eşit bir miktarın mahsubuna izin verecektir.

b) Bununla beraber, sözkonusu mahsup, mahsuptan önce hesaplanan ve Türkiye'de vergilendirilebilen gelire isabet eden gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

c) Bir Danimarka mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca yalnızca Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Danimarka bu geliri vergi matrahına dahil edebilir, ancak, Türkiye'den elde edilen gelire isabet eden gelir vergisi kısmının bu gelir vergisinden mahsup edilmesine izin verecektir.

d) (a) bendinin amaçları bakımından, "Türkiye'de ödenen gelir vergisi" teriminin, Türkiye'de ekonomik kalkınmayı hızlandırmaya yönelik özel teşvik tedbirlerine ilişkin hükümlerle sağlanan istisna veya indirimler dikkate alınmadan, Türk vergi mevzuatı gereğince ödenmesi gereken vergi miktarını kapsadığı kabul olunacaktır.

Bundan önceki cümleye bakılmaksızın, Türkiye'de gelir üzerinden ödenen vergi,

- i) 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendinde bahsedilen temettüler için yüzde 15 oranında;
- ii) 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (b) bendinde bahsedilen temettüler için yüzde 20 oranında;
- iii) 11 inci maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen faizler için yüzde 15 oranında;
- iv) 12 nci maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen gayrimaddi hak bedelleri için yüzde 10 oranında

hesaplanacaktır.

Bununla beraber, Türkiye'de mukim olmayan kişilerce elde edilen temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedellerine Türk Vergi Kanunu gereğince uygulanan genel vergi oranları, bu bentte belirtilen oranların altına düşürülürse, bu bendin amaçları yönünden, bu düşük oranlar uygulanacaktır.

2. Türkiye'de :

a) (c) bendi hükümleri saklı kalmak üzere, bir Türkiye mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Danimarka'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu mukimin gelirine isabet eden vergiden, Danimarka'da ödenen gelir vergisine eşit bir miktarın mahsubuna izin verecektir.

b) Bununla beraber, sözkonusu mahsup, mahsuptan önce hesaplanan ve Danimarka'da vergilendirilebilen gelire isabet eden gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

c) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca yalnız Danimarka'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergi matrahına dahil edebilir, ancak, Danimarka'da elde edilen gelire isabet eden gelir vergisi kısmının bu gelir vergisinden mahsup edilmesine izin verecektir.

Madde 23

AYRIM YAPILMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları diğer Akit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır. Bu hüküm, bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine faiz, gayrimaddi hak bedeli ödemesi veya diğer ödemelerde bulunulması halinde; bu teşebbüsün vergiye tabi kârı saptanırken, sanki bu ödemeler aynı koşullardaki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilmesine izin verilecektir.

4. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç hukukunda öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına başvurabilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin tebliğini takip eden üç yıl içinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber, kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Ulaşılan herhangi bir çözüm, Akit Devletlerin iç hukukundaki zaman sınırlamasına bağlı kalmaksızın uygulanacaktır.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulmamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Akit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyon kanalıyla yürütülebilir.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci maddé ile sınırlı değildir. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da cezasına veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti:

a) Kendinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına veya idari uygulamalarına uymayacak idari önlemler alma;

b) Kendinin veya diğ er Akit Devletin mevzuatı veya normal idari iş lemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticari, sın ai, mesleki sır rı veya ticari iş lemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykır ı düş en bilgileri verme yükümlülüğ ü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

İDARİ YARDIMLAŞMA

1. Akit Devletler, 2 nci madde kapsamına giren vergilerin asıllarının, zamlarının, eklerinin, faizlerinin, giderlerinin ve ceza hukuku sınırlarına girmeyen para cezalarının tebliğ ve tahsili amacıyla karş ılıklı yardımlaşmayı taahhüt ederler.

2. Bir Akit Devletin yetkili makamının talebi üzerine, diğ er Akit Devletin yetkili makamı, kendi Devletinde yukarıda bahsedilen vergilerin tebliğ ve tahsiline uygulanan mevzuat hükümlerini dikkate almak suretiyle, 1 inci fıkrada belirtilen ve ilk Devlette tahsil edilebilir hale gelmiş olan kamu alacaklarının tebliğini ve tahsilini sağlayacaktır. Bu alacaklar kendisinden talepte bulunulan Devlette hiçbir öncelik kazanmayacak ve bu Devlet, kendi (kendisinden talepte bulunulan Devletin) mevzuatının müsaade etmediğ i hiçbir icrai tedbir alma yükümlülüğ ü altında tutulmayacaktır.

3. 2 nci fıkrada belirtilen talepler, icrai belgelerin resmi bir örneğ i ile desteklenecek ve eğer gerekiyorsa ilam mahiyetindeki mahkeme kararının resmi bir örneğ i de eklenecektir.

4. Bir Akit Devletin yetkili makamı, haklarını güvence altına almak amacıyla, henüz itiraz yolu açık bulunan kamu alacakları için de, diğ er Akit Devletin yetkili makamına başvurup, bu diğ er Devletin mevzuatında öngörülen koruma tedbirlerinin alınmasını isteyebilir; bu tedbirler için de 1-3 üncü fıkr a hükümleri duruma göre uygulanabilir.

5. 24 üncü maddenin 1 inci fıkr a hükümleri, kendisinden talepte bulunulan Devletin yetkili makamının bilgisine, bu maddenin bundan önceki fıkralarının uygulanması dolayısıyla sunulan bütün bilgilere de aynen uygulanacaktır.

Madde 27

DİPLOMATLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

1. Bu Anlaş ma hükümleri, diplomat ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları ve özel anlaş ma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

2. 4 üncü maddenin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devletin diplomatik görevlisi, konsolosluk memuru veya daimi temsilcisi durumunda olan ve diğ er Akit Devlette veya bir üçüncü Devlette bulunan bir gerçek kiş i eğer;

a) uluslararası hukuk gereğince, kabul eden Devlette, bu Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirleri açısından vergiye tabi tutulmuyorsa, ve

b) gönderen Devlette, toplam gelirleri üzerindeki vergiler açısından, bu Devletin mukimlerinin tabi olduğu mükellefiyetlerin aynısına tabi tutuluyorsa,

bu Anlaşmanın amaçları bakımından, gönderen Devletin mukimi addedilecektir.

Madde 28

HÜKÜMRANLIK GENİŞLEMESİ

1. Bu Anlaşma, tümüyle veya gerekli görülebilecek değişikliklerle bu Anlaşmanın uygulama alanı dışında bilhassa bırakılan ve bu Anlaşmanın uygulandığı vergilere önemli ölçüde benzer nitelikte vergileri alan Akit Devletlerin hükümranlılık alanındaki her bölüme veya Danimarka ya da Türkiye'nin uluslararası ilişkiler yönünden sorumluluğunda bulunan herhangi bir Devlete veya bölgeye genişletilebilir. Böyle bir genişleme, Akit Devletler arasında diplomatik yollarla teati edilen notalara veya Akit Devletlerin anayasal prosedürlerine uygun düşen diğer herhangi bir şekilde anlaşmaya bağlanan ve ayrıntıları belirtilen değişikliklere ve şartlara, yürürlükten kalkma şartları da dahil, tabi olacak ve sözkonusu tarihten itibaren hüküm- ifade edecektir.

2. Her iki Akit Devlet arasında aksine anlaşmaya varılmadığı takdirde, bu Anlaşmanın Devletlerden biri tarafından 30 uncu madde hükmüne göre yürürlükten kaldırılması, aynı zamanda, anılan maddede belirtilen şekilde, bu madde gereğince Anlaşmanın uygulamasının genişletildiği Akit Devletlerin hükümranlılık alanlarının herhangi bir kısmı, herhangi bir Devlet veya hükümranlılık alanı açısından da yürürlükten kaldıracaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Akit Devletlerin Hükümetleri; bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için anayasal işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildireceklerdir.

2. Bu Anlaşma; 1 inci fıkrada bahsedilen bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri, 1 Ocak 1991 günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemi ile müteakip vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için uygulanacaktır.

Madde 30

YÜRÜRLÜKDEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri Anlaşmayı, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen beş yıllık süreden sonraki herhangi bir takvim yılının Haziran ayının 30 uncu günü veya daha önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemi ile müteakip vergilendirme dönemlerine ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, iki Devletin tam yetkili temsilcileri, bu Anlaşmayı imzaladılar ve mühürlerini vazettiler.

Türkçe, Danimarkaca ve İngilizce dillerinde, her üç metin aynı derecede geçerli olmak üzere, Ankara'da 30 Mayıs 1991 tarihinde düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

DANİMARKA KRALLIĞI
ADINA

ALTAN TUFAN

NIELS CHRISTIAN TILLISCH

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir bölümünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak :

"Her çeşit dalyan" teriminin gayrimenkul varlık kavramına dahil edileceği ve bunun açık deniz balıkçılığı açısından kullanılmayacağı anlaşılmaktadır.

2. 7 ncı maddenin 5 inci fıkrası ile ilgili olarak :

Bir işyerinin methodunu değiştirmesine izin verilirse, diğer Akit Devletin işyerinin bulunduğu Akit Devletin yetkili makamı, söz konusu işyerinin kazancının belirlenmesinde kullanılmakta olan eski method ile ilgili makamlarca kabul edilen yeni methodu diğer Akit Devlete bildirecektir.

3. 10, 11 ve 12 nci maddelerle ilgili olarak :

Her iki Devletin de mukimi olmayan kişilerce doğrudan veya dolaylı olarak kontrol edilen diğer Devletin bir mukimince gelir elde edildiğinde, Akit Devletlerden herbirinin bu madde hükümlerince sağlanan istisna ve muafiyetleri reddetme haklarının saklı olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, bu Anlaşmadan yararlandırmayan Devletin yetkili makamı diğer Devletin yetkili makamına bilgi verecek ve yetkili makamlar bu hükmün uygulanma şeklini düzenleyeceklerdir.

4. 12 ve 13 üncü maddelerle ilgili olarak :

12 nci maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen bir varlığın satışı dolayısıyla yapılan ödemelere, bu ödemenin sözkonusu varlığın gerçekten de devredilmesi karşılığında yapıldığı ispat edilmedikçe, 12 nci madde hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmaktadır. Bu husus ispat edilirse 13 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. 15 inci maddenin 5 inci fıkrası ve 22 ncı maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının c bendleri ile ilgili olarak :

22 ncı maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarının c) bendleri hükümlerinin, 15 inci maddenin 5 inci fıkrasında bahsedilen kişilere uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

6. 23 üncü maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak :

Bir Akit Devlet teşebbüsünün, diğer Akit Devlet mukimine olan her türlü borcunun, bu teşebbüsün vergilendirilebilir sermayesinin belirlenmesi bakımından, benzer koşullarda, sanki ilk belirtilen Devletin bir mukimine borçlanmış gibi indirebileceği anlaşılmaktadır.

7. 24 Üncü maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak:

Türkiye yönünden, bu Anlaşma hükümlerine aykırı düşen işlemin, ilk tebligatı takip eden bir yıl içinde yetkili makama bildirilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber, bu süre sona erdiğinde, mükellef her halükarda durumu, ilgili vergilendirme dönemini takip eden takvim yılının Ocak ayının birinci gününden itibaren beş yıllık bir süre içinde Türkiye'deki yetkili makama sunabilecektir. İlgili vergilendirme dönemi, bu Anlaşma hükümlerine aykırı işleme konu teşkil eden gelirin elde edildiği yıldır.

8. 24 Üncü maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak:

24 Üncü maddenin 2 nci fıkrasının Türkiye'deki uygulaması yönünden, mükellefin, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, sözkonusu karşılıklı anlaşma sonucunun (iadeyi yapacak) vergi idaresi tarafından kendisine bildirilmesinden itibaren bir yıl içinde talep etme zorunda olduğu anlaşılmaktadır.

9. 26 ncı maddede ile ilgili olarak:

Başka türlü anlaşmaya varılmamışsa,

- a) Yardım sağlanmasında meydana gelen olağan maliyetler, yardım istenilen Devlet tarafından karşılanacaktır.
- b) Yardım sağlanmasında meydana gelen olağanüstü maliyetler, yardım talebinde bulunan Devlet tarafından karşılanacaktır.

(b) alt bendinde belirtilen durumlarda, yardım istenilen Devlet; tahmini maliyet miktarlarını müracaat eden Ülkeye bildirme yükümlülüğünü taahhüt edecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, iki Devletin tam yetkili temsilcileri, bu Protokolü imzaladılar.

Türkçe, Danimarkaca ve İngilizce dillerinde, her üç metin aynı derecede geçerli olmak üzere, Ankara'da 30 Mayıs 1991 tarihinde düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

DANIMARKA KRALLIĞI
ADINA

ALTAN TUFAN

G. NIELS CHRISTIAN TILLISCH